94a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO - BJALISTOKO 2009

Kongresa Kuriero 2

kuriero@co.uea.org

dimanĉo, 26a de julio 2009a

Ĉiam pli sukcesas la Movada Foiro

Iuj vigle pretigas faldfoliojn sur la tablo. Aliaj muntas standon. Kelkaj homoj serĉas la plej bonan lokon por afiŝo. Aliaj movas tablojn kaj seĝojn. Kaj tiu aktiveco ne rilatas specifan grupon. Homoj junaj kaj kor-junaj, viroj kaj virinoj, eŭropanoj, afrikanoj, azianoj, amerikanoj...

Kial tiom da agado en la ĝardeno de la Bjalistoka politeĥniko? Temas pri la Movada Foiro, speciala evento kiu ekde la UK en Italujo (2006) okazas dum la unua tago de la kongreso: ĉiuj asocioj, kaj naciaj, kaj fakaj, rajtas havi budon por sin prezenti al la publiko.

Duonhoro poste, sama loko. Amaso da homoj promenas en la ĝardena koridoro, plenplena da buntaj tabloj kaj gajaj homoj kiuj prezentas, babilas, ŝercas, indikas, klarigas...

Profesia budo de la bjalistoka politeĥniko malfermas la vicon, tuj poste sekvata de oficiala informejo pri la urbo kaj la regiono kiu gastigas la ĉi-jaran UK. En la longa ĝardena koridoro pli ol 70 asocioj fiere prezentas siajn agadojn kaj estontajn planojn. La esperantistoj estas tre interesitaj kaj ofte eĉ malfacilis promeni pro la kvanto da homoj. Kaj tio estas fakte tute logika, ĉar nur unufoje jare, nur okaze de tiu granda bunta foiro kiu prezentas ecojn kaj erojn de la fenomeno “Esperanto”, ili povas havi pli grandan bildon kaj kunmeti multajn dubelojn de la esperanta puzlo. Ĉu vi volas scii kio okazas en Afriko? Jen pluraj budoj por vi, kaj de la Afrika Komisiono de UEA, kaj de kelkaj naciaj asocioj. Ĉu vi havas apartan hobion au intereson? Per la Movada Foiro vi havis ŝancon trovi amikojn kun similaj interesoj, en la budoj de la fakaj asocioj (de la vegetaranoj ĝis la kat-amantoj, de la radio-amatoroj ĝis la ateistoj). Ĉu vi interesiĝas pri la nova Komuna Eŭropa Referenc-Kadro kaj planas ekzameiniĝi baldaŭ? Kiu plej bona loko ol la Edukado.net-budo dum la foiro por havi ĉiujn informojn kaj mendi ekzamenojn!

Tamen, Movada Foiro estas grava evento ne nur por esperantistoj. Ĝi estas okazo prezenti nian mondon al neesperantistoj, montri en kiom da landoj ni havas aktivan asocion, kiom multe da fakaj asocioj okupiĝas pri la internacia lingvo. Kaj, kompreneble, estas ŝanco prezenti kiom amikecaj la esperantistoj estas ;-) Mi havis ŝancon renkonti kelkajn neesperantistojn kaj ili vere ĝuis la foiron. Sendube ili nun havas pli kompletan bildon pri la movado malantaŭ la lingvo.

La vera defio por venontaj kongresoj estu ne nur havi sukcesan movadan foiron por esperantistoj. Tion ni jam havas, danke al la kontribuo de la pluraj asocioj kaj ĉiukaze ĝi estos sukceso en nia mondo. Vera defio estus havi multajn neesperantistojn kiuj ankoraŭ ne konas Esperanton kaj, per la foiro kaj la kongreso, interesiĝas pri la internacia lingvo. Estus tre bele havi bonan enmiksiĝon inter la kongresanoj kaj lokaj homoj kiuj aŭdis pri nia aranĝo kaj venas por ĝui la etoson kaj lerni iom pli pri la lingvo kaj la movado.

Gratulojn al ĉiuj asocioj kaj deĵorantoj kiu permesis al la ĉijara Movada Foiro esti granda sukceso. Kaj, kompreneble, gratulinda estas Anna Lowenstein, la ideinto kaj ĉefa motoro de unu el la plej sukcesaj programeroj dum UK!

Francesco Maurelli

Esperanto ĝis 2059

En tiu ĉi Kuriero de jubilea jaro pri nia Majstro ni decidis demandi al kelkaj konataj esperantistoj kion ili vidas la evoluon de nia movado en la venonta duonjarcento. Jen la unua el tiuj.

Intervjuo al Humphrey Tonkin

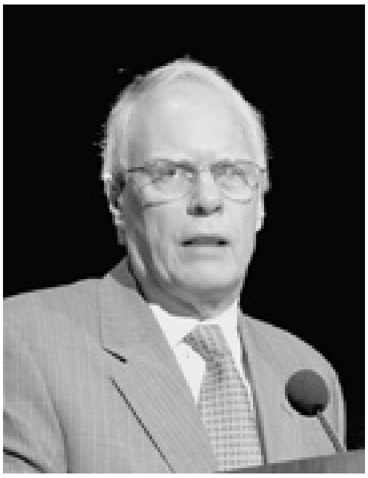

Kiu laŭ vi estas la plej granda sukceso kiun Esperanto povas atingi ĝis 2059?

La nocio ke Esperanto fariĝu kvazaŭ universala komunikilo lingva en internacia skalo estas verŝajne nerealisma pro la simpla kialo, ke la mondo konsistas el individuoj, sed ja povus esti (fakte, devus esti) ke Esperanto fariĝu signife pli multe uzata ol nun.

Sukceson oni povus mezuri laŭ kvanta kresko de utiligo de Esperanto por ĉiuj celoj, inkluzive la uzadon interne de la Esperanto-kulturo. Ĉi tie en Bjalistoko ni festas la 150an datrevenon de la naskigxo de Zamenhof, kiu bone komprenis ke internacia lingvo povas sukcesi nur se estas parolantoj de tiu lingvo. Li do celis krei lingvokomunumon por Esperanto. Do, se ni volas sukcesigi Esperanton, ni devas daŭre evoluigi ĝin inter ni, tial kre ĝi fariĝu ĉiam pli kompleta kaj ĉiam pli esprimiva. Samtempe necesas multe pli efile rilati kun la ekstera mondo por montri tion ni kreis ene de la Esperanto-movado.

Kion, konkrete, nia movado devas fari?

Iasence ni havas solvon por problemo kiun la homoj ĝis nun ne konstatis, nome solvon kiu forigus la malegalecon de komunikado. Ni devas komprenigi al la ekstera mondo, ke utiligo de lingvoj por antaŭemigi la propran potencon estas malmorale, kaj ke lingvo estas fonto de diskriminacio, kiam ĝi estas misuaata, do ne nur ni devas konvinki la homojn pri Esperanto, sed ni devas konvinki la homojn ke Esperanto estas bezonata por solvi signifan problemon.

Zamenhof kredis je la egaleco de la homoj, kaj ni tion kredas. Sed la ekstera mondo ankoraŭ devas esti konvinkita. Jen nia eta tasko!

Kiel kaj ĉu tiun ĉi tasko estas realigebla?

Antaŭ cent jaroj en fama mesaĝo Zamenhof atentigis la mondon pri la danĝero de rasa diskriminacio. Nun, post 100 jaroj, tiu koncepto de la negativaj sekvoj de rasismo estas bone konata kaj aplikata en la rlatoj inter la popoloj. Estas nia tasko etendi tiun nociojn ankaŭ al lingva diskriminacio, kaj ke tio estas atingebla pruvas la nuna finfina rekono de la ideo ke rasismo estas neakceptebla konduto.

*Rikoltis intervjuon: **Bruĉjo Kasini***

La eksterordinara koncerto de juda muziko

La sabatan vesperon en la salono Zamenhof, tre originala dum tiu ĉi kongreso, ĉar troviĝanta en la granda tendo, okazis la eksterordinara koncerto. Ĝi komencis la ciklon de kongresaj koncertoj, kiuj abundas dum tiu ĉi UK.

La pola kantistino Irena Urbańska invitis la spektantojn migri tra la mirinda mondo de jam ne ekzistantaj judaj ŝtetloj.

Ili estis pli grandaj ol urbetoj, ĉar ili estis la tuta mondo, preskaŭ patrujo, por loĝantaj tie judoj. La Esperantan tendon plenigis la muziko de tradiciaj judaj kantoj kaj melodioj.

La forta, belsona voĉo de kantistino, al kiu akompanis Lesław Lic, kortuŝis aŭskultantojn. La artistino prezentis kelkajn kantojn ankaŭ en Esperanto.

Precipan aplaŭdon vekis la kanto "Bubliczki" ("Bulketoj") kantata en la lingvo jida. Bedaŭru tiu, kiu ne partoprenis la koncerton.

Elizabeta Leonowicz-Frenszkowska

SEG pristudas kongresanojn

Kelkaj el kongresanoj ricevis dum Movada Foiro enketilon de SEG (Socisciencа Esperanto-grupo) pri UEA "Ni pri UEA". Per respondo al la enketilo vi povos diri vian opinion pri UEA kaj pri la kongreso.

Ni volas informi, ke vi povas redoni la enketilon ĉe la libroservo aŭ ĉe la akceptejo, kie troviĝos apartaj skatoloj por tio. En tiuj lokoj vi povos trovi ankaŭ enketilon, se vi ankoraŭ ne ricevis ĝin kaj se ne elĉerpiĝis la kopiitaj ekzempleroj. La enketilo estas plenigebla ankaŭ en interreto ĉe adreso: http://enketo.shortURL.com post la kongreso dum tri monatoj.

Vi povus veni ankaŭ al kunsido de Socisciencа Esperanto-Grupo vendrere je la 13-a horo en salono Kesälä.

Programŝanĝoj

La 27-an de julio de la 10h00 ĝis la 14h00 okazos scienca konferenco enkadre de la jarkunveno de UMEA, al kiu ni elkore invitas ĉiujn UMEA-membrojn, fakulojn kaj interesulojn.

Tiu ĉi konferenco okazos en la Medicina Universitato dank' al afableco de ĝia rektoro prof. dr hab. Jacek Nikliński en Aula Magna ĉe la strato Jana Kilinskiego 1, sur la mapo F3 - G3.

Dum tiu ĉi konferenco estos prezentotaj prelegoj pri interesaj medicinaj problemoj.

D-ro Wlodzimierz Opoka, ĝen. Sekretario de UMEA kaj d-ro Imre Ferenczy, prezidanto de UMEA.

Aŭtoraj duonhoroj

Atentu jenajn modifojn:

Lunde

17.00-17.30, Mario Migliucci
17.30-18.00, Ilona Kutny

Alternativo al la ekskursoj

Freneza Pikniko en "Folwark Nadawki"

Merkrede, je la 16-a horo, vi havos unikan ŝancon viziti la apudurban bienon "Folwark Nadawki", nur 15 min. de la bjalistoka urbocentro, por partopreni tie la merkredan "Frenezan Piknikon". Dum ĝi oni servos la tradiciajn podlaĥajn pladojn kaj trinkaĵojn. Sekvos dancado kaj amuzado, ĉe la tradicia popola muziko. Najbare de la piknikejo, en la Muzeo de Podlaĥa Vilaĝo vi povos viziti la tradiciajn kabanojn, lernante pri tiea viv-, konstru- kaj ornamstilo. Tre interesa tie estas prezentado de la tradicia sistemo de la brandoproduktado.

Ne aatendu! Aliĝu rapide, kelkaj lokoj restis!

La prezo estas nur 90 zlotoj.

Vizitenda ekspozicio en Bjalistoko

Zamenhofoj en Medicino

La Medicina Universitato de Bjalistoko kore invitas viziti la Palacon Branicki en Bjalistoko por ekzpozicio titolita "La Zamenhofoj kaj la medicino", kun la honora patroneco de Memoraĵo de Emanuel Ringelblum Juda Historia Muzeo en Varsovio.

Por esti bona kuracisto oni bezonas taŭgan komunikadon kun la pacientoj. La Zamenhofoj, plejparte familio de lingvistoj kaj medicinaj doktoroj, funde sciis ke klare kompreni kaj esti komprenata nepras por sukcesi je la diagnozado kaj kuracado de iliaj pacientoj.

La familio Zamenhof strebis al unuiĝo de la homoj pere de lingve kaj kulture neÂtrala komunikilo kaj sekularaj etikaj principoj cele al paca monda komunumo. Sendube, la familo Zamenhof el lingvistoj kaj kuracistoj postlasis al ni valoran heredaĵon kiu estas aparte signifa en la nuna tempo.

PRI BJALISTOKA TRADICIO

"Lignaj plugiloj, lignaj pistujoj… aŭ pri iama farmobieno"

La ekspozicio „Lignaj plugiloj, lignaj pistujoj, falĉiletoj… aŭ pri iama farmobieno" prezentas ilojn kaj instrumentojn ligitaj kun terkultivado, konservado kaj prilaboro de terproduktaĵoj en tradicia farmobieno en la bjalistoka regiono. La kolektitaj eksponaĵoj grandparte devenas el la periodo ekde la fino de la 19-a jarcento ĝis la mezo de la 20-a jarcento, kaj iuj el ili estis uzataj ankoraŭ antaŭ dekkelkaj jaroj. Ĝis la Unua Mondmilito en la regiono oni kutime plugis per ligna dutabula plugilo helpe de paro da jungitaj bovoj aŭ bovinoj. La tutligna plugilo estis elpuŝita unue de lignaj plugiloj kun ŝtala plugilbeko kaj flankenmetilo, kaj sekve de tute ŝtalaj, produktataj en vilaĝaj aŭ industriaj forĝejoj. En la orienta parto, precipe en malpli riĉaj farmbienoj, lignaj plugiloj kun ŝtalaj elementoj dominis ankoraŭ en la intermilita periodo. Por priŝuti radikajn vegetaĵojn en la tuta bjalistoka regiono ankoraŭ ĝis antaŭnelonge oni uzis diversaspecajn hokplugiletojn, nomataj pollingve "soszki". La terkultivilaron kompletigis bastonaj kaj trabetaj erpiloj, "gratiloj", entranĉiloj kaj ruliloj, unue faritaj el ligno, kaj poste plifortigitaj per ŝtalo.

Grenon oni semis permane el peco da tolo aŭ el plektujo – „siewienka". Oni plej ofte falĉis per falĉiletoj kun dentumita akraĵo. Falĉiloj, kiuj delonge estis uzataj por rikolti nur herbon, fariĝis kutima rekoltilo nur dum la intermilita periodo. Ĝis antaŭnelonge en iuj farmobienoj oni draŝis per draŝiloj, en pli riĉaj bienoj en la intermilita periodo oni komencis uzi mallarĝajn draŝmaŝinojn, nomataj pollingve „targanki", movigataj de ĉevala tretrado. Draŝitan grenon oni konservis en rezervujoj – kavigitaj arbotrunkoj „kadluby" aŭ plektitaj el sekala pajlo, kaj ankaŭ en kestoj kaj bareloj.

Grenmuelado okazis kaj en muelejoj, ventmueliloj, kaj en manmueliloj, kies la plej malnovan tipon reprezentas selaj manmueliloj faritaj el kampoŝtono, konataj jam ekde neolito, kaj sporade uzataj ankoraŭ en la unuaj jardekoj de la 20-a jarcento. En la bjalistoka regiono la kutime uzata speco estis trunkaj manmueliloj kaj pli novaj, daŭbaj aŭ kestaj manmueliloj. Antaŭ la Dua Mondmilito oni ekuzis mueliletojn movigataj de tretradoj. Griojn oni produktis en lignaj pistujoj per diversformaj lignaj marteloj.

Teĥnologie tre bone ekipita kongreso

La ĉijaran kongreson en Bjalistoko estos memorita inter esperantistoj ne nur ĉar jubilea de la naskiĝo de nia fondinto, sed ankaŭ ĉar la teĥnologiaj ekipaĵoj kiujn oni metis je dispono de la LKK kaj de la kongresanoj estas aparte kvantaj kaj elstaraj, finfine proksimaj al la bezonoj de moderna kongreso.

La tuta kongresejo estas kovrita de sendrata senpaga retkonekto, al kiu ĉiuj povas konektiĝi elektante la sendratan reton BIAMAN kaj tajapante la pasvorton ESP-BIAMAN-2009.

Tuta salono, granda, estis disponigita por la bezonoj de Gazetara Servo kaj de Kongresa Kuriero, kaj ekipita per abunda nombro da komputiloj, libere uzeblaj ankaŭ de simplaj kongresanoj.

En la Kongresa Libro estas erare notita ke tiu servo estas gastigata en salono Szapiro (ĉambro 109), dum ĝi estas lokita en ĉambro 101, sametaĝe.

Tie, krome, ĉiuj komputiloj estas ekipitaj per simpla sed efika retprogramo "Kongresa Kuriero", aŭtorita de Claudio Imbrenda, KN: 780, kiu aŭtomate permesas liveri artikolojn kaj fotojn al la Kongresa Kuriero.

Nome, se vi volas sendi kontribuojn por tiu ĉi gazeto, sufiĉas eniri tiun ĉambron, tajpi la artikolon ene de la specifa programeto "Kongresa Kuriero" (aŭ kopii ĝin enen) kaj puŝi la butonon por sendi ĝin la Kongreskuriera servilo.

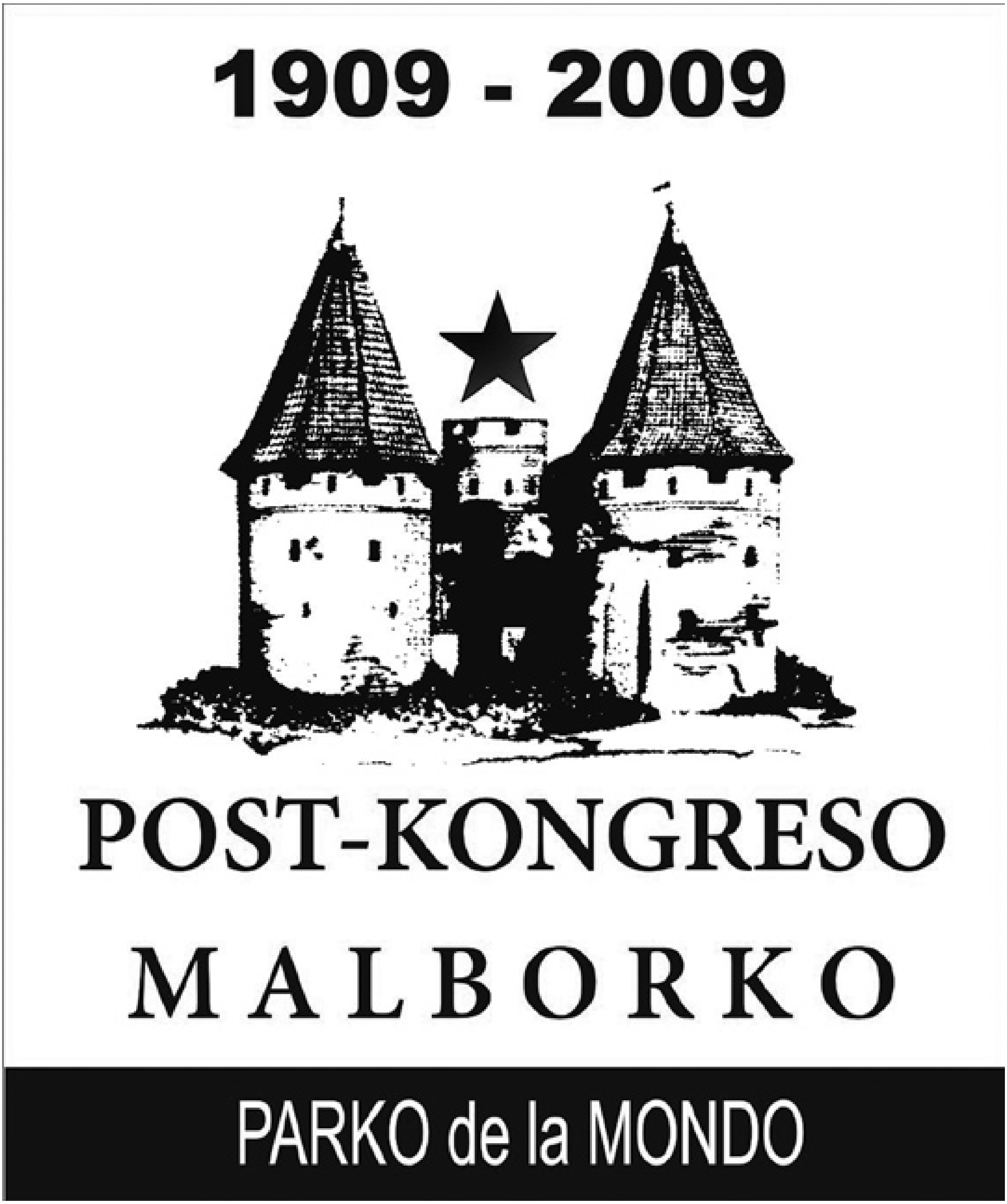

94-a Universala Kongreso de Esperanto
25.07-1.08.2009
Bjalistoko, Pollando

Bv. atenti. La preseja koboldo ĉifoje trafis nin, en nia unua numero. La ĝusta retadreso por sendi viajn materialojn por la Kongresa Kuriero estas:

kuriero@co.uea.org